1928/29. a. oli Eestis 1 300 algkooli (varemail aastail veelgi rohkem). Koolivõrgu harvenemisega muutub maalastel koolis-käimine üha raskemaks. 1938/39. a. oli ainult 49,3% õpilasi, kelle kodu kaugus koolist oli alla 2 km. 16 390 lapse (23,3%) koolitee oli 2—3 km, 19 214 last (27,4%) elas koolist 3—5 km kaugusel ja veel kaugemalgi. Seadus nõuab küll kooliülalpidajalt internaadi korraldamist, kui koolis on lapsi, kelle kodu on koolist kaugemal kui 3 km. Kuid ainult pooltel koolidest, kus internaat peaks olema, on see ka korraldatud. Needki mahutavad ainult 1/3 lastest, kes vajavad internaati. Kõige raskemini kättesaadavad on koolid Pärnu-, Harju- ja Läänemaal. Tihedaim koolivõrk on Petserimaal.

Kooliastujaist oli analfabeete, kes ei osanud lugeda ega kirjutada, linnades 45,5% (42,7%), maal 46,6% (44,7%). See arv osutub juba pikemat aega üsna püsivaks. Õpetuseta jäi linnades 0,5%, maal 1,2% kooliealistest lastest, peamiselt tervislikel põhjustel.

Algkooli lõpetajate arv on madal: 1939. a. lõpetas algkooli 10 892 õpilast. Kui neile juurde arvata ka u. 1 600 progümnaasiumi II kl. (6. õppeaasta) lõpetajat, siis omandas täielise alghariduse 58% neist lastest, kes 6 aastat tagasi algkooli astusid. Algkooli kursust lõpetamata lahkus III klassist 982 (1 362) õpilast, IV kl-st 3 100 (3 393), progümnaasiumi astujad maha arvatud; V kl-st 3 128 (3 141) ja VI kl-st 906 (900). Alates 1934-ndast aastast, millal alandati koolikohustuse vanusepiiri 16 aastalt 14-le, on koolist lahkunud pooliku algharidusega ümmarguselt 58 000 noort. Need arvud näitavad päris selgesti, et meie rahva hariduse tase on langemas, sest ka järelkool ei ole seni teoks saanud. 1939. a. kevadel esitati Riigivolikogus haridusministrile küsimus selle kohta, mida kavatseb HM teha algkoolilõpetajate arvu tõstmiseks. Ministri vastusest selgus, et konkreetseid samme (näiteks koolikohustuse pikendamine 1 a. võrra) selleks kavatsusel ei ole; loodetavat vaid kaudsel teel, nimelt selgitustööga lastevanemate keskel, olukorda parandada.

Eesti kroonika 1939, lk. 63